

Zameranie a cieľ kontraktu: Kontrakt je uzatváraný v zmysle zákona SNR č. 4/1958 Zb., § 6 písm. c), ktorý ukladá Ústrediu ľudovej umeleckej výroby starať sa o výchovu a vzdelávanie dorastu (detí, mládeže i dospelých) v oblasti ľudovej umeleckej výroby.
Zámerom vzdelávania je podporiť záujem, odbornosť, tvorivosť, samostatnosť, manuálnu zručnosť a ďalšie súvisiace znalosti so zameraním na tradičné ľudové remeslo, čím sa zabezpečuje uchovávanie národného kultúrneho dedičstva. Škola remesiel je tiež vhodnou prevenciou a projektom na zmysluplné využívanie voľného času hlavne detí a mládeže.

Spôsob realizácie činnosti: Výkon činnosti je zabezpečovaný celoročne prostredníctvom dvoch projektov:

- Škola remesiel RCR Bratislava
- Škola remesiel RCR Banská Bystrica

Súčasťou vzdelávacej činnosti sú aktivity Školy remesiel; tvorivé dielne; metodika vzdelávania a vzdelávanie výrobcov, lektorov a zamestnancov, výstavy, prednášky, podujatia a klubová činnosť.

Miesto realizácie: ÚĽUV Bratislava
RCR ÚĽUV Bratislava
RCR ÚĽUV Banská Bystrica

Zodpovední pracovníci: Mgr. Viera Kleinová, Bc. Oľga Fratričová,
Mgr. Katarína Chruščová

Štruktúra aktivít:

1. Kurzy
2. Tvorivé dielne
3. Prázdniny s remeslom
4. Metodická činnosť
5. Výstavná činnosť
6. Vzdelávanie lektorov
7. Prednášková činnosť
8. Kultúrno-prezentačné podujatia
9. Kluby remesiel

1. Kurzy

Vzdelávacia činnosť formou kurzov :

- akreditovaných na MŠ SR (14 rozličných kurzov)
- celoročných pre deti (detská škola paličkovanej čipky, detské dielne: tkáčska, rezbárska, drotárska, hrnčiarska, remeselnícka, maľba na sklo),
- dlhodobých pre dospelých (drevorezba, hrnčiarska výroba, drotárske techniky, tkanie, výšivka, výroba šúpolových bábik, výroba z kože, výroba píšťaliek a iné),
- krátkodobých (pletie košíkov, zdobenie medovníkov a iné)

Kurzy sú určené rôznym vekovým kategóriám, domácim i zahraničným záujemcom.

V záujme zvýšenia kvality vzdelávania v kurzoch tradičných výrob sa okrem väčšej pozornosti teoretickej časti výučby bude v roku 2009 pokračovať organizovaním kurzov s dôrazom na výtvarné vzdelávanie absolventov základných kurzov. Obe časti sa budú

realizovať v spolupráci s externými odbornými pracovníkmi (etnografmi) a výtvarníkmi – dizajnérmami.

Ponuka kurzov a ich obsah :

- a) Hrnčiarska výroba (RCR BA, BB)
Práca s hlinou, modelovanie, ručné točenie, točenie na hrnčiarskom kruhu, maľovanie, glazovanie, engobovanie, vypaľovanie
- b) Tkanie na krosnách (RCR BA, BB)
Základy tkania, vzorovanie tkanín, tkanie z vlny a textilného odpadu
- c) Textilné techniky
Tkanie na ráme, tkanice, viazanie strapcov
- d) Paličkovanie čipiek (RCR BA, BB)
Základy paličkovanej čipky
Základné väzby pásikovej a mnohopárovej čipky: vzorníky, obrázky, rohy, zúbky, okolky, čipkové motívy
II. Regionálne typy paličkovanej čipky
Pásikové a mnohopárové čipky zo západného Slovenska
Banícke a roľnícke čipky zo stredného Slovenska
Spišské, šarišské a gemerské čipky
- e) Sieťovanie (RCR BA, BB)
Základy sieťovania, viazanie sietí rozličných tvarov, vzorovanie sieťovaním
Výšivka na sieti – plátnový, štepovací, slučkový steh
- f) Výšivka (RCR BA, BB)
Výšivka podľa počítaných nití, technologický postup základných vzorov a drobné úžitkové textílie
- g) Batikovanie (RCR BA, BB)
Rôzne spôsoby farbenia textilu, zhotovenie vzorníkov, prikrývk a prestieraní
- h) Plstenie (RCR BA)
Práca s ovčím rúnom, drobné dekoračné a úžitkové predmety
- ch) Spojovacie švíky (RCR BA)
Základné techniky spájania a zdobenia textílií, vzorníky spojovacích stehov
- i) Výroba z drôtu (RCR BA, BB)
Drotárske techniky
Základy práce s drôtom, postup pletenia špirálovou technikou a slučkovým výpletom, opletanie nádob, drobné úžitkové a dekoračné drotárske výrobky
Drotárske techniky II. – tradičné postupy pletenia a opletania, výroba 3D predmetov
II. Výtvarné spracovanie drôtu
Základy výtvarnej práce z drôtu, konštrukčné riešenia plastík a objektov
III. Ozdobné drotárske techniky - filigrán, tvorba drobných úžitkových predmetov
- j) Šperk (RCR BA, BB)
Objekty/ šperky s prvkami drotárskych techník
Objekty/ šperky s prvkami textilných techník
Objekty/ šperky s prvkami filigránskych techník

k) Prírodné pletivá (RCR BA, BB)

Výroba zo šúpolia – pletenie z tenkostáčaného i hrubostáčaného šúpolia

Pletenie z prútia – korbáče, podložky, košíky, bielizňový kôš

Slama – košíky, podložky, vianočné a veľkonočné ozdoby, oblepované kraslice

l) Maľba na skle (RCR BA, BB)

Nadväznosť na tradičnú maľbu na skle, základy techniky, kompozícia, farebnosť, výrazové prostriedky a výtvarný štýl.

m) Drevorezba (RCR BA, BB)

Základy spracovania dreva, rôzne techniky vychádzajúce z tradície

Základy drevorezby

Figurálna socha

Črpák

o) Zdobenie kraslíc (RCR BA, BB)

Farbenie výduškov, voskovanie, vyškrabovanie, oblepovanie slamou, odrôtovanie

p) Výroba z kože (RCR BA, BB)

Spôsoby šitia koženým remienkom, vzorovanie kože raznicami, tvorba drobných úžitkových predmetov

r) Zdobenie medovníkov (RCR BA, BB)

Zdobenie cukrovou polevou, vianočné motívy

s) Výroba píšťal (RCR BB)

Technologický postup výroby bezdierkovej píšťaly, šesťdierkovej pastierskej píšťaly zdobenej leptaním, výroba fujarky.

t) Výroba dlabaného riadu (RCR BB)

Výroba misky, lyžice a naberačky korytárskou technikou z javorového dreva.

2. Tvorivé dielne (RCR BA, BB)

a) Prezentácie, exkurzie pre školy, záujmové skupiny a širokú verejnosť v remeselníckych dielňach s ukážkami práce majstrov ľudovej umeleckej výroby a s možnosťou zapojenia sa do výrobného procesu.

b) Tvorivé dielne – alternatívna forma vyučovania pre žiakov škôl rôzneho typu.

3. Prázdniny s remeslom (RCR BA, BB)

Podujatie pre deti počas jarných a letných prázdnin – voľnočasová prázdninová aktivita so zameraním na remeselnú výrobu: drotárstvo, hrnčiarstvo, rezbárstvo, tkáčstvo, košíkárstvo, maľbu na sklo, výrobu z kože.

4. Metodická činnosť

Príprava metodických príručiek, učebných osnov, vzorníkov: predtkáčske techniky, spracovanie vlny, vylievanie cínom.

5. Výstavná činnosť

Prezentácia tvorby z kurzov a krúžkov Školy remesiel a z Prázdnin s remeslom v internom i externom prostredí.

6. Vzdelávanie lektorov

- a) Účasť na výmenných akciách, iných tvorivých dielňach, sympóziách ÚĽUV-u a pod.
- b) Pedagogicko-psychologická príprava lektorov zameraná na prácu s detským frekventantom kurzov Školy remesiel.

7. Prednášková činnosť

Odborné prednášky pre frekventantov akreditovaných kurzov a pre verejnosť.

8. Kultúrno-prezentačné podujatia

Prezentácia remesiel (tvorivé dielne, ukážky výrob, výstavky) pri príležitosti Dní majstrov ÚĽUV, výročných sviatkov (Veľká noc, Vianoce), motivačné podujatia na zmysluplné využívanie voľného času, ukážky remesiel podľa výrobných odvetví (spracovanie dreva, paličkovanie), prezentácia v rámci regionálnych podujatí.

9. Kluby remesiel

Klubová činnosť združuje záujemcov o tradičné remeslá – absolventov kurzov Školy remesiel, ako aj iných občanov, a formou vytvorenia priestoru pre kontakt skupín s rovnakými záujmami aktívne podporuje a zabezpečuje pretrvávanie záujmu o tradičné remeslá, pomáha zvyšovať kvalitu práce jednotlivcov a povedomie o hodnotách kultúrnych tradícií v radoch výrobcov i širokej verejnosti. Klubová činnosť je zameraná na výmenu skúseností, poznatkov, vzájomných tvorivých inšpirácií, prípravu odborného programu, t.j. pravidelné pracovné stretnutia členov klubov jednotlivých remesiel; prednášková činnosť pre členov klubu s prístupom verejnosti; organizovaná návšteva podujatí (výstav, festivalov, tvorivých dielní a pod.) s odborným sprievodom.